

2. Киселева М. Арт-терапия в работе с детьми: руководство для детских психологов, педагогов, врачей и специалистов, работающих с детьми / М. Киселева. – СПб.: Речь, 2006. – 160 с.

3. Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5 т. / В. О. Сухомлинський. – К.: Радянська школа, 1977. Т. 3. – 659 с.

Машошина Л.А.

студентка,

Науковий керівник: Химич Н.Є.

кандидат педагогічних наук, доцент,

*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди»*

РОЗУМОВЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ІГРОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Дана тема була і є актуальною в усі часи, а особливо зараз, коли гостро постає питання ігрової діяльності дітей дошкільного віку, тому що основний акцент зроблено на заняття і менше уваги приділяється грі. Цю проблему можливо вирішити лише тоді, коли гра буде переважати в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

Варто зазначити, що гра є одним з найцікавіших видів людської діяльності, провідною діяльністю дошкільника, засобом його всебічного розвитку, важливим методом виховання.

Виховання і навчання спрямовані на те, щоб нові покоління, засвоюючи основи наук, суспільно-історичний досвід, були підготовленими до самостійної життєдіяльності, цивілізованого ставлення до природи, культури, інших людей, адаптації у світі, який динамічно змінюється. Ці вимоги особистість засвоює свідомо чи несвідомо як необхідні умови життя і діяльності. Разом із знаннями, які формуються у дитини в процесі виховання, розвиваються способи пізнавальної діяльності: вміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати. Очевидно, тому розумова досконалість високо цінується всіма народами. «Не краса красить, а розум», «Знання та розум – скарб людини», – гласить народна мудрість, пов'язуючи з розумовими даними формування моральних якостей особистості («Немає доброти без розуму»). Розум є важливим засобом пізнання навколишньої дійсності («Бачить око далеко, а розум – ще далі»). Він свідчить не лише про дану людині від природи кмітливість і тямовитість, а й про здобутий у процесі виховання і самовиховання рівень розвитку («Не той дурний, хто не вчився, а той, хто вчитися не хоче»). Отже, у процесі засвоєння дитиною знань, розвитку її інтелекту, мислення відбувається формування культури розумової праці. У цьому і полягає сенс розумового виховання.

Проблема розумового виховання дошкільників займає одне з провідних місць у дослідженнях сучасної педагогіки. Це пояснюється великим значенням розвитку розумових операцій у дошкільний період не лише для успішного навчання в школі, а й для подальшого життя людини. Значний вклад в дані дослідження внесли такі сучасні педагоги, як: Н. Гавриш, О. Брежнева,

І. Кіндрат, О. Рейпольська. Також окремі аспекти проблеми розумового виховання викладено в дослідженнях А. Богуш (мовленнєвий розвиток).

Мета даного дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов впливу різних видів ігор на розумове виховання дітей старшого дошкільного віку.

На сучасному етапі реформування освіти в умовах підвищення вимог до підготовки дитини – випускника закладу дошкільної освіти – до систематичного навчання в школі (а також в навчальних закладах нових типів) постала проблема підвищення інтелектуальної діяльності дітей, яка ґрунтується на активному мисленні, пошукові різних способів виконання певного завдання і вже в дошкільному віці за певних умов може стати звичною для дитини. Виникла необхідність зробити процес навчання привабливим, цікавим та різноманітним. Це вимагає кардинальних змін усталених засобів дошкільного навчання. Тому ми відмовилися від занять шкільного типу, які мають одноманітну структуру, де переважає застосування вербального методу викладу знань, а також стримується розвиток здібностей і творчості вихованців.

Саме тому ми намагалися гармонізувати співвідношення навчальних і виховних завдань, розглядаючи різноманітні дидактичні методи і засоби, використовуючи різні види ігор, як інструмент виховання особистісно значимих якостей дитини. Це означає – не дати дітям готову інформацію, а навчити мислити, аналізувати, порівнювати, а також використовувати набуті знання у різноманітних практичних діях. Досягнення цієї мети можливе, на нашу думку, за таких умов:

- Забезпечення оптимального поєднання різних видів ігор в роботі з дітьми старшого дошкільного віку (з метою їхнього розумового розвитку).
- Комплексний підхід до використання ігор в освітньому процесі ЗДО.
- Забезпечення індивідуально-диференційованого підходу до старших дошкільників під час організації ігрової та навчально-ігрової діяльності.
- Цілеспрямоване керівництво з боку педагога процесом розумового виховання дітей засобом гри.

Отже, ефективне розумове виховання значною мірою залежить від того, наскільки вмілим і цілеспрямованим є педагогічне керівництво процесом розумового розвитку, від педагогічних умінь, особистого прикладу і налаштованості педагога постійно працювати над збагаченням розуму дитини.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми дошкільного виховання: Міжвуз. зб. наук. праць / А.М. Богуш, Т.І. Поніманська. – Рівне: Рівненський держ. педагогічний ін-т, 2004. – 176 с.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) / Наук. керів.: А.М. Богуш // Вихователь-методист дошкільного закладу. Спецвипуск. – К.: МЦФЕР освіта, 2012. – С. 4-30
3. Інноваційна практика у роботі вихователя ДНЗ. – К.: «Шкільний світ», 2010. – 128 с.
4. Коменский Я.А. Материнская школа / Я.А. Коменский; под ред. А.А. Красновского. – М.: Учпедгиз, 1947. – 104 с.
5. Павелків Р.В. Дитяча психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало. – К.: Академвидав, 2008. – 432 с.
6. Проскура О.В. С.Ф. Русова, її концепція українського дитячого садка / О.В. Проскура // Дошкільне виховання. – 1991. – № 10. – С. 16-19.
7. Розумне виховання сучасних дошкільнят. Методичний посібник / Н. Гавриш, О. Брежнева, І. Кіндрат, О. Рейпольська; за заг. ред. О. Брежневої. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. – 178 с.